

Imię i nazwisko	Profesor dr hab. Franciszek Ryszka
Data urodzenia i data śmierci	(ur. 4 sierpnia 1924 r. w Grodnie, zm. 31 marca 1998 w Warszawie)
Zainteresowania badawcze	Prawnik, politolog, bezpartyjny sympatyk lewicy Był znawcą ustrojów totalitarnych: faszyzmu i nazizmu. W swoich badaniach koncentrował się na historii prawa i ustroju hitlerowskich Niemiec, dziejach i polityce Hiszpanii w XIX-XX wieku, dziejach PRL, historii doktryn politycznych i prawnych, a także związkach wojny z polityką.
Przebieg kariery naukowej	<p>W czasie II wojny światowej wziął udział w szeregach AK jako partyzant następnie żołnierz I Armii Wojska Polskiego, został ranny w lutym 1945 r. w walkach z łotewską dywizją esesmańską</p> <p>Po II wojnie światowej osiedlił się we Wrocławiu, gdzie podjął studia prawnicze i socjologiczne (matura w 1941 roku w Wilnie).</p> <p>W 1950 r. obronił pracę magisterską na Wydziale Prawno-Administracyjnym Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu.</p> <p>W 1951 r., rok po magisterium, doktoryzował się na Uniwersytecie Wrocławskim na podstawie pracy „Aspekty klasowe polskiego ruchu narodowego na Górnym Śląsku w XX w.” (praca z powodów politycznych w całości nie ukazała się, fragmenty drukowane były w „Przeglądzie Zachodnim” w 1949 i 1950 roku).</p> <p>1961–1963 – docent w IH PAN</p> <p>W 1963 roku został profesorem nadzwyczajnym.</p> <p>W 1972 roku uzyskał tytuł profesora zwyczajnego.</p>
Działalność poza UW	<p>1951 r. – koniec lat 50. praca przy Katedrze Historii Państwa i Prawa Polskiego Uniwersytetu we Wrocławiu i Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu.</p> <p>1953 r. – praca w Zakładzie Historii Śląska Instytutu Historii PAN.</p> <p>1956 r. na własną prośbę został przeniesiony do Instytutu Nauk Prawnych PAN.</p> <p>od 1961 r. podjął ponownie pracę w Instytucie Historii PAN, gdzie kierował Pracownią Historii Myśli i Kultury Politycznej XIX i XX w. w Warszawie do 1986 roku.</p> <p>1961–1965 - kierownik zakładu w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, zajmując się badaniami niemcoznawczymi.</p> <p>1965–1969 - szefował katedrze w Wojskowej Akademii Politycznej.</p> <p>1974-1984 - pracownik naukowy Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Wrocławskiego.</p> <p>Członek korespondent PAN od 1991 r. Przewodniczący Komitetu Nauk Politycznych PAN</p> <p>1991-1997 - sędzia Trybunału Stanu Rzeczypospolitej Polskiej.</p>

	<p>Konsultant Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie i członek związanego z nim Towarzystwa Naukowego.</p> <p>Brał udział w międzynarodowych programach badawczych, w tym, w latach 1991-1997, uczestniczył w projekcie „Political Consciousness and History”.</p> <p>Wieloletni członek Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Warszawie, komisji podręcznikowej PRL-RFN oraz redakcji wrocławskiego miesięcznika „Odra”.</p>
Działalność na UW	<p>W latach 1967-1969 wykładał w Studium Dziennikarskim Uniwersytetu Warszawskiego</p> <p>Od 1986 roku pracował w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, od 1 października 1986 r. na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych, a także w 2. poł. lat 80. został zatrudniony na Wydziale Prawa UW.</p>
Odnaczenia i medale, upamiętnienia	<ul style="list-style-type: none"> • 1945 Medal za Odagę, Nysę, Bałtyk • 1946 Krzyż Walecznych • 1954 Srebrny Krzyż Zasługi • 1972 Medal za Berlin • 1977 Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski <p>2001 - Ustanowienie nagrody naukowej im. Franciszka Ryszki przyznawanej przez Radę Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW, za osiągnięcia badawcze, dydaktyczne i organizatorskie w sferze nauki o polityce społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem wieloletniej działalności w Komitecie Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN.</p>
Najważniejsze publikacje	<ul style="list-style-type: none"> • Przemysł ciężki Górnego Śląska w gospodarce Polski międzywojennej, (J. Popkiewicz, współaut.), Opole : Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu 1959 • <i>Noc i mgła. Niemcy w okresie hitlerowskim</i>, (1962, 1966, Warszawa: Książka i Wiedza, 1997) • <i>Historia doktryn politycznych i prawnych</i> (wspólnie z Janem Baszkiewiczem, (5 wydań, 1970-1984) Warszawa: PWN • <i>Państwo stanu wyjątkowego. Rzecz o systemie państwa i prawa Trzeciej Rzeszy</i> (5 wydań) Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich • <i>Polityka i wojna. Świadomość potoczna a teorie XX wieku</i> , Warszawa: PIW, 1975 • <i>Lektury i przemyślenia. Pięć szkiców o książkach i ich autorach</i> , Poznań: Wydaw. Poznańskie, 1978 • <i>Norymberga. Prehistoria i ciąg dalszy</i> , Warszawa: Czytelnik, 1982 • <i>Nauka o polityce. Rozważania metodologiczne</i> , Warszawa: PWN, 1984 • <i>W kręgu zbiorowych złudzeń. Z dziejów hiszpańskiego anarchizmu 1868–1939</i> (1991) • <i>Pamiętnik inteligenta</i> (autobiogra, cz. 1., 1994; cz. 2., 1996) Warszawa, BGW • <i>Hiszpania</i> (wspólnie z Barbarą Gołą; Warszawa: Trio, 1999

Działalność dydaktyczna i wychowawcza	<p>wykłady Profesora dotyczyły przede wszystkim historii doktryn politycznych i prawnych oraz nauki o polityce.</p> <p>1965–1972 -zajęcia dydaktyczne w Wojskowej Akademii Politycznej</p> <p>1967-1969 wykłady w Studium Dziennikarskim Uniwersytetu Warszawskiego, a do 1984 r. w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Wrocławskiego</p> <p>Visiting professor w kilku uniwersytetach europejskich m.in - w 1980 r. w École des Hautes Études en Sciences Sociales, na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu w Hamburgu i w Uniwersytecie w Saarbrücken (1984).</p>
Członkostwo w międzynarodowych towarzystwach naukowych	<ul style="list-style-type: none"> • Członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Politycznych IPSA • Członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Filozofii Prawa
Działalność popularyzatorska	
Miejsce pochówku	<p>pochowany 7 kwietnia 1998 r. na cmentarzu parafialnym w Sidrze k. Sokółki</p>
Wspomnienia przyjaciół i uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • Jan Baszkiewicz, „Nauka”, 1998, nr 3, s. 269-272 • Karol Jonca, „Kwartalnik Historyczny” 105, 1998, z. 4, s. 172–174 • Ryszard Skarzyński, „Archiwum Historii Myśli Politycznej”, 1998, T. 7, s. 5-6 • Adam Krzemiński, „Polityka”, 1998, nr 15, s. 80 • Tadeusz Filipkowski, Edmund Wojnowski, Komunikaty Mazursko-Warmińskie 1998, nr 2, s. 345 • Marek Maciejewski, Dostęp online: http://www.repozytorium.uni.wroc.pl/Content/46497/PDF/08_Marek_Maciejewski.pdf (19.05.2021) • Zofia Tomczonek, Prof. dr Pranciszek Ryszka, (w:) <i>Białostoczczyzna</i> 1998, nr 2, s. 146-17. Dostęp online: http://pbc.biaman.pl/dlibra/doccontent?id=39327 (21.05.2021)